

Beller Tilmann

FONTOS VAGY NEKEM
A szexualitás értelméről

Beller Tilmann

FONTOS VAGY NEKEM

A szexualitás értelméről

Családkadémia-Óbudavár Egyesület
Óbudavár, 2000

A mű eredeti címe:
Tilman Beller: Du bist mir wichtig;
Vom Sinn der Sexualität
Herausgeber:
Sekretariat der Schönstatt-Familienbewegung,
Schönstatt, 1997

Fordította: Hátori Zita

Címlapfotó: Varga Kata

Kiadja a Magyar Schönstatti Családmozgalom
Családakadémia-Óbudavár Egyesülete
8272 Óbudavár, Fő u. 14.
Tel./fax: 87/479-008
schoenst@matavnet.hu
Felelős kiadó: az Egyesület elnöke
Nyomdai előkészítés: Palásthy Imre, Balatonfűzfő
Készült a Letter-Print Kft. nyomdájában, Budapesten
Felelős vezető: Czakó Győző

Tartalomjegyzék

Bevezetés	7
1. Szexualitás és házasság	9
2. A házasság felbonthatatlan.	11
3. A test beszéde.	13
4. Gyengédség.	16
5. Szellemi összetartozás	19
6. Lelki közelség.	21
7. Belemegyünk egymás kívánságaiba	24
8. Önmagunk maradunk.	26
9. Érzéki szerelem	33
10. A testi szerelem	38
11. Isten jelen van szerelmünkben	43
12. Szerelmünk gyümölcse: a gyermek	48
13. Természetes fogamzásszabályzás: út a még nagyobb szeretethez.	51
14. A házastársi szexualitás mint a szentség útja	55

Bevezetés

A szexualitás napjaink nagy témáihoz, de egyben nagy problémáihoz is tartozik. Arra a kérdésre, hogy mi is valójában Isten terve, egész különböző válaszokat hallhatunk. Semmi kétség, a ránk maradt hagyományos elképzelés összeomlásával Istenünk szándéka válik nyilvánvalóvá előttünk. Figyelmünket óvatosan, de energikusan a realitás felé szeretné irányítani. A valóság felé, melyet hosszú időn át homály fedett. Mit mond nekünk Isten gondolatvilágunk áttörése által az élet e fontos területéről?

Kentenich atya, a Schönstatt lelkiségi mozgalom alapítója így határozza meg a házasság és a szexualitás értelmét: „a házastársi aktus (értve ezalatt nő és férfi intim kapcsolatát a házasságban) tökéletes és kölcsönös odaajándékozás és elfogadás”.

A szexualitás Kentenich atya szerint tulajdonképpen közvetlen összefüggésben áll emberi létünk értelmével. És emberi létünk értelme a szeretet.

Az elkövetkezendőkben értelmezzük Kentenich atya iskolájában a szexualitás mibenlétét, és utat mutatunk a gyakorlati életben.

1. Szexualitás és házasság

A nemiség minden időben az emberiség fontos témái közé tartozott. Voltak olyan időszakok, amikor a nemiségre csekély figyelmet fordítottak. Akkoriban a nemi örömben valami szükséges rosszat láttak, melyet szabad volt elfogadniuk, hogy elejét vegyék a még nagyobb bajnak. Bizonyos időszakokban az emberi szexualitás teljes elvadását tapasztalhatjuk, mint pl.: a Római Birodalomban. Voltak olyan időszakok is, melyekben az ember nemisége fáradságos munkával mélyre szorított tüzhányó volt a felszín alatt, mely megterhelte és gyötörte az embereket, mint például a XIX. század végén.

Napjainkban ez a hullám szabad utat nyert. Az emberi nemiség legitim eszközként szolgál, hogy emberként minden lehetséges módon örömben és gyönyörben részesüljünk, eltekintve a szabályszerű bűnös kisiklásoktól. Manapság a szexuális forradalom utáni időben élünk.

Az egyház is átgondolta az ember nemi kapcsolatáról alkotott képét, és újra felfedezte értékét.

Kentenich atya már a harmincas évek elején a házasságpedagógiai előadássorozatában felvázolt egy új képet az ember nemi kapcsolatáról; egy képet, mely az üdvösség üzenete.

A házasságról való megfontolásait nem a férfi és nő párkapcsolatának értelmezésével kezdi, hanem a házasság testi aktusának értelmével. Az ő gondolkodásában a házasságnak tulajdonképpen elsősorban a nemi kapcsolat az alapja. Igen, Kentenich atya a házasságon belüli nemi aktusban minden dolog szimbólumát látja, amely a házass-

ságban történik és ami a házasságról elmondható. Ez figyelemfelkeltő a számunkra.

Kentenich atya a házastársak testi találkozását tökéletes, kétoldalú egymásnak ajándékozásnak és kölcsönös elfogadásnak nevezi. A házastársi aktusban, a teljes nemi egyesülésben a férfi és a nő tökéletesen odaajándékozza magát a másiknak, és egyben tökéletesen elfogadják egymást. Ebben az egyszerű megfogalmazásban együtt látható a nemi kapcsolatnak és tulajdonképpen a házasságnak az értelme. Itt elsősorban nem a testről van szó, hanem két emberről, akik önmagukat a másiknak ajándékozzák, és egymást elfogadják. Úgy gondolunk erre az eseményre, mint két ember között lejátszódó folyamatra, akik szellemi lények, szabadok, egyéniségek, és akik képesek szabadon rendelkezni önmaguk felett. Egyikük azt mondja a másiknak: odaajándékozom magam Neked; elfogadlak Téged teljesen olyanak, amilyen vagy, fenntartás és korlátok nélkül. Nem szabad feltételeket szabni! Nem mondom: akkor fogadlak el, ha... Hanem elfogadlak egyszerűen olyanak, amilyen vagy! Boldog vagyok, hogy létezel!

Az ember életében a legszebb megtapasztalások egyike, amikor tudjuk, hogy elfogadnak minket, ha érezzük, hogy öröme telik bennem a másiknak; hogy sokat jelentünk valaki számára. Ez a kincset érő emberi kapcsolat nyilvánul meg a házastársak között. Az egyik érezteti a másikkal, hogy fontos vagy nekem.

2. A házasság felbonthatatlan

A házastársak közötti nemi aktushoz tartozik a férfi ivarsejtjének átvitele a nő méhébe. A házastársi nemi étellel van kapcsolatban az új emberi élet létrejötte az anyaméhben. Az új emberi életnek élettérre van szüksége. A gyereket nemcsak nemzik és világra hozzák, hanem a gyerekeknek szüksége van a családi fészekre is. Ezt a fészket a férfi és a nő kettős egysége alkotja.

A házastársak egymás iránti odaajándékozása és elfogadása tehát egyben azt is jelenti, hogy készen állnak élettérrel biztosítani egy gyermek számára. A szülők ezzel azt is tudtára adják gyermeküknek: egymás mellett maradunk Érted. Vagyis a tökéletes kölcsönös odaajándékozás és elfogadás nemcsak társunk személyére terjed ki, hanem ennek a kapcsolatnak a gyümölcsére, a gyerekekre is.

Urunk Jézus Krisztus ezt a házastársak közötti felbonthatatlan egységet jellé tette. Ahogy két ember odaajándékozta magát a házasság szentségében egymásnak, úgy kötik össze magukat saját egyházukkal is: teljesen és végérvényesen. A házasság a határtalan *igen* jelképe lesz; az Úr minket embereket egyházába szólít. Ez az igen örökérvényű, nem ismer időbeli határokat. Ez által válik örökkévalóvá a házasságon alapuló élet és szeretetközösség is. Örökké szeretlek Téged! Hozzád tartozom, bármi is történjék! Semmi sem szakíthat el minket egymástól, mert Krisztus, az Úr jelet adott számunkra, örök szeretete jelét, melyet nem von vissza; mondjuk ki mi is azért a házasság szentségében az örökké tartó igent egymásnak. Míg a halál el nem választ.

A korábbi időkben, amikor a házasság az egész társadalomban felbonthatatlan volt, ennek a folyamatnak kisebb jelentőséget tulajdonítottak. Akkoriban ez így volt: megházasodott az ember, és tudta, hogy ki kell tartania a másik mellett. Ez napjainkban másképp van. Olyan korban élünk, amelyben az ember örvénybe sodródik, mint homokszemcse a viharban.

A középkorban, egy kis faluban vagy városban mindenkinek és mindennek megvolt a maga helye. Az ember szorosra fűzött szociális kapcsolatszerben élt, és összeköttetésekkel rendelkezett. Nemcsak a házastársát kapta egész életére. Ez érvényes volt a szomszédokra is. Ez vonatkozott egy pék esetében a vevőköreire is éppen úgy, mint a földműves ismeretségi körére. Kevés dolog változott, amelyeknek aztán megfelelően nagy figyelmet szenteltek és regisztráltak. Pl.: hosszú ideig tartott, mire egy „idegent” befogadtak egy városban vagy faluban.

Manapság mobilisak vagyunk. Napjainkban egy adott lakótömbben a lakók, szomszédok gyors ütemben változnak. A képek is változnak. A személyek, akiket a tv képernyőjén látunk, vagy akikkel a sajtóban találkozunk, csak röpké pillanatra jelennek meg a szemünk előtt, aztán eltűnnek és újabbak követik őket.

Az emberek összevissza keverednek, kavarnak napjainkban. Ma a házasságban való egymásra találás új, mély értelmet nyer: örökre a Tied vagyok; elfogadlak Téged az örökkévalóságra.

Még nem szoktuk meg, hogy ebből a valóságból nyereséget vigyünk át a gyakorlati életünkbe. Próbáljuk meg egyszerűen. Mondjuk gyengéd gesztussal a társunknak: örökre, és élvezzük, hogy a mi közösségünk örökkévaló.

3. A test beszéde

A testbeszéd egy újabb felfedezés. Nem a tény új, hogy az ember mimikájával, gesztusaival is beszél. Hanem a testbeszéd vizsgálata és tudományos felfogása számít újdonságnak. Aki megtanulta, érti a testbeszédet, annak a vele szemben álló személy anélkül is sokat mond, hogy akár egy szót is szólt volna. Leolvashatjuk az arcáról, hogy szomorú, mérges vagy elhagyatott. Megfigyelhetjük hogyan mozgatja a kezét, és mi az, amit ezáltal kifejezésre juttat. Azzal is beszél, hogy milyen távolságot tart a többi emberrel, vagy mennyire közelíti meg a másikat. Néha a testbeszéd meghazudtolja a kimondott szót. Felvettek egy jelenetet, az amerikai elnök egyetemi hallgatókkal való találkozását. Az egyetemisták hevesen, indulatosan támadtak. Az elnök mindkét kezét fölemelve, tenyerét a hallgatók felé fordítva mondta: „Semmi bajom sincs az egyetemistákkal!” A testtartása azonban direkt ellentmondott szavainak. Az ember testén, tartásán át is beszél.

A testbeszéd lehetséges, mivel az emberi testben lélek lakozik. Ez azt jelenti, hogy a lélek, a személyiség a testünkön keresztül kifejezésre jut. Ez nemcsak a tartásra, a mimikára, a gesztikulációra érvényes, hanem magára a testre is. A test jellé válik.

Egy-egy példával támasztom alá az állításokat.

Karjaink azt mondják: Mi, emberek, át tudunk ölelni valakit. A kezeink azt sugallják: „cselekedni” tudunk. Társamat gyengéden meg is érinthetem. Meg tudok fogni valakit vagy valamit. A külső folyamat, hogy valamit

megfogunk, tartunk, a szellemünket, lelkünket is megérinti. Azt mondhatom így egy embernek: Tartalak Téged. Az állás is jellé válhat. Az ember stabilan állhat a valóság talaján, vagy azt is mondhatjuk valakinek, hogy a földön áll, tösgyökeres. Azt is kifejezem így a társamnak: melletted állok.

A hátunk is beszél. Valakinek a hátára, vállára terhet rakhatunk. A hát azt is kifejezheti: hordozlak Téged. Ha az ember egyenesen tartja a hátát, a gerincét, azt jelenti: nem engedem, hogy legyûrjenek.

A test jellé válik. Ez azon múlik, hogy van-e egy kis gyakorlatunk abban, hogy a testben a lelket és a személyiséget egységben lássuk.

Ez érvényes a nemi jellegre is. A férfi nemi szervei alkotó termékenységről vallanak, az odaadásról szólnak. A nő ivarszervei azt hozzák a tudomásomra: akkor leszek termékeny, ha magamba fogadlak Téged. A női mell közvetlen értelme a gyermek táplálása. Lelki nyelven pedig azt sugallja: odaajándékozom magam Neked.

Kentenich atya a nő belső lényegét, létét a termékeny elfogadó önátadás, odaadás jelképének tartja. A testet át-látszóvá tudjuk tenni, vagyis felfedezhetjük a testben a lelki tartalmat.

Ám nemcsak az emberi szellem fedezhető fel a testben. Istenünk maga is megmutatkozik benne, kinyilatkoztat valamit lényéből teremtményeiben.

Ez megér egy kitérőt.

A Szentírás arról beszél, hogy Isten erős kézzel vezette ki Izrael népét az egyiptomi fogságból. Arról olvashatunk a Bibliában, hogy Isten megmutatta az arcát, fölénk tartotta kezét, mellénk állt. Arról is olvashatunk a Szentírásban, hogy Isten úgy hordozza a népét, mint ahogy egy édesanya hordozza gyermekét a karjaiban.

Az ember nemi szerveiben is jelet, utalást láthatunk magára Istenre. Ha az asszony öle, méhe arról beszél, hogy magába fogadja a férfit és ezáltal termékenyé válik, akkor itt arra is gondolhatunk, hogy Isten is így fogad be, így zár magába bennünket. Ha a férfi nemi szervei közvetlenül az odaadásról és a nemzésről, ill. a teremtésről szólnak, akkor itt a Szentháromságra is gondolhatunk: az örök Atya a Szentháromságban megalkotja a Fiút, akinek odaajándékozza önmagát a szeretetnek egy olyan impulzusában, melyből a Szentlélek ered.

A gyakorlati életben Kentenich atya feladatként élénk állítja az egész teremtés és a nemiség átlátszóvá tételét. Tehát egy önnevelő feladatot ad nekünk. Arról van szó, hogy mi magunk tegyünk szert itt gyakorlatra az egész teremtés és a nemiség átlátszóvá tételében, hogy a nemiség mélyebb értelmét, isteni vonatkozásait felfedezhessük. Ekkor válik nyilvánvalóvá, hogy a nemiségnek különös jelentősége van. Ha Kentenich atya azt mondja: az egész teremtés és a nemiség átlátszóvá tétele, akkor ez valójában egy megkettőzés, hiszen a nemiség is része a teremtésnek. De így kiemeli, hogy a nemiségnek nagy saját súlya van, és erős tendenciája, hogy rabul ejtsen bennünket. Manapság igen erősen ez a helyzet, mivel az emberi test árucikk lett. Itt az a feladata a férfinak, hogy a nő testét átlátszóvá tegye, és meglássa benne a lelket.

Van az emberi testnek egy olyan része, mely az átlátszóvá tételt különösképpen megkönnyíti. Ez a szem. Ha a szemébe nézünk valakinek, a személyiségével találkozunk. Érezzük, hogy valami kisugárzik a szeméből: a személyes „Te”; valami szellemi és isteni valóság.

Ha tehát gyakorolni akarjuk a teremtés és a nemiség átlátszóvá tételét, átvilágítását, akkor sokat segíthet, ha belenézünk az emberek szemébe.

Urunk példát ad nekünk a teremtés átvilágításáról, amikor a szemről beszél. Azt mondja: „A tested világa a szemed.” (Lk 11,34)

4. Gyengédség

Kentenich atya azt mondja, hogy a gyengédség a lelki kapcsolat testi kifejeződése. Ha gyengéden megérintünk valakit, akkor nem egy testet érintünk meg, hanem egy személyt. Az érintéssel közlünk valamit.

A gyengéd érintés más, mint a vizsgálatot végző orvos tapintása. A gyengédségben odafordulunk a másik ember felé. Tudtára adjuk, hogy szeretjük, hogy keressük a vele való kapcsolatot és összetartozást. „Nálad szeretnék lenni, összeköttetésben Veled!”

A házastársi nemi egyesülés maga is gyengédség. Értésére adom a társamnak, hogy szeretném odaajándékozni magamat neki; hogy őhöz tartozom; hogy akarom őt és hogy boldoggá szeretném tenni. A veszély itt abban áll, hogy az élmény, melyben a nemi egyesüléskor részünk van, teljesen betölt minket. Így már nem odaajándékozni akarjuk magunkat a társunknak, hanem ezt az élményt, önmagunk örömét keressük. Ezért fontos, hogy a nemi életben a lelki-szellemi összetartozásunk jelét fedezzük fel újra meg újra. Ebben nagy segítség lehet, ha a társunkkal gyengéden bánunk. Persze ez nemcsak a nemi egyesülés pillanataira, hanem mindig újra a teljes hétköznapi életünkre is vonatkozik.

Néhány évvel ezelőtt végigvonult az országon egy hullám, mely nagyra értékelte a gyengédséget. A „kemény szexszel” üzletelők ekképp panaszkodtak egy folyóirat címlapján: „Ne hagyjátok a szexet a gyengédség által tönkretenni!”

Ezt mi másképp látjuk. A szexualitást a gyengédség segíti csak igazán hozzá igazi értelméhez, tartalmához.

A gyengédség sokfélét jelenthet. Kibéküléskor a gyengédség által azt mondom a másik embernek: Minden rendben van. A gyengédség által bátorságot is önthetek a másikba: Megbirkózol a feladattal! Gyengédséggel kifejezhetem: Szükségem van rád; jó hozzád kötődnöm. A gyengédség az örömről is szólhat, melyet egymásban találunk: Jó, hogy vagy! A gyengédséggel a jókedvünket is kifejezésre juttathatjuk: „Szörnyű vagy!” A gyengédség megmutathatja az Istennel való kapcsolatunkat is, aki mindkettőnket hordoz. Egy házaspárnak az volt a szokása, hogy napjában többször is keresztet rajzoltak egymás homlokára. Reggel, mielőtt elváltak egymástól; kora este, amikor újra találkoztak, és késő este, mielőtt elaludtak, megjelölték egymást a kereszt jelével. Íme a gyengédség, mely arra hivatott, hogy Isten szeretetét kérje a másik ember számára.

A gyengédség szóban benne foglaltatik a „gyenge” szó. Éppen ezáltal fejezzük ki, nevezzük meg a tulajdonképpeni eseményt, folyamatot. Egyszerűen nem engedünk a testünknek, a test erejének szabad utat. Megkötjük és a szellem, a lélek szolgálatába állítjuk. Ezen áll vagy bukik a dolog. Ez a döntő kérdés: hogyan sikerül megvalósítanunk azt, hogy a házáséletben ne a testek, hanem a személyek egyesüljenek egy tökéletes kétoldalú odaajándékozásban és elfogadásban?

Ezért gondosan fegyelmezzük a kezünket és egész testünket. Hiszen könnyen kialakulhat bennünk egy olyan vonzalom is, hogy valaki mással is gyengédséget cseréljünk. Ha a férfi egy nő munkatársával jól tud együtt dolgozni, akkor minden bizonnyal lelki összetartozás is van közöttük. Ha aztán a nő valamilyen bajba kerül, a férfinak felébred az oltalmazó, vigasztaló szerep. Ekkor nagy a veszélye annak, hogy a részvét a kezét nyújtja, ahogy Kentenich atya mondja. Egyszerűen látnunk kell, hogy fennáll annak a veszélye, hogy a másinak ajándékozott vigasztalásból könnyen szenvedély lesz.

Most elsősorban nem a veszélyekre gondolunk, hanem arra, hogy a házastársak számára nagy dolog egy olyan közösség, mely egyedül csak az övéké. A gyengédség világa csak a miénk, csak a kettőnké. Egy asszony, aki férje félrelépése miatt szenvedett, arról számolt be, hogy az volt a legrosszabb, amikor a férje a barátnőjével együtt olvasni kezdte ugyanazokat a verseket, melyeket szerelmük kezdetén együtt olvastak; amikor ugyanazokra a helyekre jártak kirándulni, ahová annak idején ők is jártak. Miért volt mindez számára rosszabb még a házasságtörésnél is? Mert ezek a jelek a lelki összetartozást juttatták világosan kifejezésre.

A mi feladatunk tehát a jelek világának létrehozása, mellyel kifejezésre juttatjuk lelki összetartozásunkat. Ez egy olyan világ, mely csak a kettőnké, mely összeköt bennünket.

5. Szellemi összetartozás

Jót tesz az embernek, ha van valakije, aki ismeri és jónak találja őt. A másik szellemi közelsége építi a személyiségünket. Beszélgetünk, meghallgatjuk egymást. A másik szavai felfedik gondolatait. Befogadjuk a másikat önmagunkba. Egy szellemi egység alakul ki így közöttünk. Ha házastársak vagyunk, akkor ez a szellemi összetartozás valami különöset is rejt magában. Ekkor a másik ember azért értékes a számomra, mert kiegészít engem. Akkor válunk teljesen önmagunkká, amikor a társunkat magunk mellett tudjuk; amikor az ő gondolatai kiegészítik az enyéimet; amikor abban a hitben élhetek, hogy ő szeret engem. Ha ezt a szellemi összetartozást itt egy kicsit jobban megfigyeljük, könnyen felfedezhetjük néhány sajátosságát.

Az első: A másik ember fontos, egy érték a számomra. Érték az, ami után törekszünk, és ami — ha elértük — boldoggá tesz minket. Az öröm annyit jelent, mint megpihenés abban a jóban, ami után vágyakoztunk, ami felé törekedtünk. Azt mondjuk a társunknak: Jót tesz neked, hogy Te vagy. Mindez egész egyszerűen megtörténik, amikor beszélünk egymással. A másikat befogadjuk magunkba. Kentenich atya gyakran így mondta: Felvettem őt magamba. Ezen a téren bizonyos gyakorlatra van szükségünk. Az ember el is szórakozgathat a másikkal az idő eltöltése végett. De érdeklődéssel meg is hallgathatjuk őt, és magunkévá tehetjük, el is sajátíthatjuk, amit mond. Ekkor a teljesen normális beszélgetés egymás gazdagítását szolgálja. Ezt a magatartást átvisszük a házastársunkkal való együttlétekre: Értékes vagy a számomra, átölellek, teljesen elfogadlak Téged.

A második, amit ki akarunk dolgozni a szellemi összetartozásunk átgondolásakor: a személy felé való odafordulás. Az ember kimondhat valamit, vagy valaki számára mondhat valamit. Ha valakihez beszélünk, akkor ráhangolódunk a másikra. Így beszél egy jó szónok. Olyan szavakat mond, mely mindig válasz arra, amit a másik kérdésként hordoz magában. Ha tehát beszélünk a társunkkal, megkérdezzük, hogy mi mozgatja, mi érdekli őt? Mik a szívügyei? Így egyszerűen ráhangoljuk magunkat a társunkra, feléje fordulunk a bensőnkkel. Ezt akkor is megtehetjük, ha társunknak hosszasan, részletesen mesélünk arról, amit aznap átéltünk. Mindezt akkor nemcsak kibeszéljük magunkból, hanem valakinek elmeséljük. Egy apa, aki gyermekének mesél, a mesemondás minden pillanatában a gyermekéhez szól. Így adjuk át magunkat egymásnak.

A harmadik módja a szellemi találkozásnak a szellemek egyesülése. Ez akkor valósulhat meg, amikor csendben, elmélyülten egymással vagyunk; egyszerűen egymás felé fordulunk és azt mondjuk a másiknak: „Te!” Ebben az egységben el lehet időzni. Ebben a „Te!” mondásban a két dolog összeolvad: Odaajándékozunk magunkat a másiknak és elfogadjuk őt olyannak, amilyen. Odaadjuk magunkat és felfedezzük a másik értékét. Egy ilyen szellemi egységből „gyermekek” szülehetnek. Olyan gondolatok jönnek létre, amikre egyedül nem gondoltunk volna, amikre önmagunktól nem jöttünk volna rá. Esmék és gondolatok, melyek eredetüket a férfi és nő szellemi egységének köszönhetik. Hasonlít ez ahhoz, amikor egy jó munkacsoport együtt gondolkodik. A végén már nem lehet kideríteni, melyik gondolat kitől is származott.

Házaspárként mi is egy ilyen munkacsoportot alkotunk. Ez azt jelenti, hogy egyesítjük gondolatainkat és

olyan szellemi alkotást hozunk létre, melyre egyedül nem lettünk volna képesek.

A praktikus gyakorlathoz és begyakorláshoz szükséges lehet, ha átgondoljuk: Hol és mikor éreztük magunkat lelkileg egynek? Hol és mikor voltunk az egymással való beszélgetésben igazán termékenyek? Hol és mikor éreztük magunkat közel egymáshoz a személyes „Te” kimondásában; hogy az az érzésünk támadt, már nem kettő, hanem csak egy ember vagyunk: egy kettős egység.

Ez egészen egyszerű! Mindig újra időt szakítunk rá, egy pillanatra odafordulunk a társunkhoz és megszólítjuk: „Te!” Ezt megtehetjük a legkülönbözőbb életkörülmények között. Megtehetjük, amikor boldogok vagyunk. Lehetséges, hogy mindketten bosszankodunk valami miatt, aztán mindketten egy mély lélegzetet veszünk, odafordulunk egymáshoz és megszólítjuk a társunkat: „Te!” Az is előfordulhat, hogy mindketten kedvetlenek vagyunk vagy valami nagy gond nehezedik a vállunkra. A folyamat ekkor is egészen egyszerű: a bensőnkben odafordulunk a társunkhoz és megszólítjuk: „Te!”

6. Lelki közelség

Ami egy élőlényt életben tart, azt nevezzük léleknek. Az élet princípiuma. Ebben az értelemben egy fának is lehet lelke. Egy fa, melynek meghalt a lelke, halott. Nem nő tovább. Már nem fordítja többé a leveleit a fény felé. A gyökerek sem dolgoznak tovább.

Az ember lelke más mint a fáé, de mégis van bennük valami közös vonás. Az ember szellemi lelke élteni, eleveníti meg a testet. Tehát mindent ő tesz, amit a test élelve, életprincípiuma tesz. Ő gondoskodik arról, hogy a szív verjen, hogy az agy dolgozzon, hogy a vérkeringés működjön és az emésztőrendszer funkcionáljon. Az a pont, ahol észrevesszük a test és lélek kapcsolatát, a megézés. Jól vagy rosszul érezzük magunkat. Olykor örömeztünk van, néha pedig bánatot, szomorúságot érzünk. Az érzéseink lehetnek izgatottak vagy higgadtak. Az emberi lélek egyúttal szellemi természetű. Tovább terjed a hatása. A lelkünkkel más élőlényeket is megérinthetünk.

A megérezésem jelzést ad, ha megérintek egy másik embert. Lehet, hogy ezt csak egyedül én érzem. Pl.: van valaki, aki iránt hálát és örömet érzek. Megmozdul bennem valami a szépsége láttán vagy megdöbbenek a fájdalomtól, bánatától. Ha azonban olyan ember közelében vagyok, akit szeretek, és ha a vonzalmam viszonzásra talál, nagyon is megeshet, hogy a közös érzelmek révén kettőnk között észrevehető kapcsolat alakul ki. Egy olyan lelki áramlás, mely ténylegesen érzékelhető. Amiről tehát korábban mint szellemi egységről beszéltünk, a szeretet egységéről, amelyben szívesen elidőzünk, az most mint érezhető érzelmi egység áll előttünk.

Ezt a tartományt régebben erotikának nevezték. Ma az erotika szót lefoglalta a kemény testi szexualitás. Most tehát arról beszélünk, amit régen értettek az erotika alatt: a nemek közötti, érzelmekkel áthatott szerelmi játékról, az egymás iránti érezhető tetszésről. „Örülök Neked! A közelséged boldoggá tesz engem!” A személyes megszólításból kiindulva egy észlelhető érzelmi áramlat jön létre köztünk, mely összekapcsol és amelyet a reakciók sokasága kísér.

Ez az áramlat érzékelhető. Olyan, mint egy áramlat, mely a másik felől érkezik, melyet szívesen viszonzunk, és így mély lelki egységet élünk át. Ebben az egységben szívesen elidőzünk. Tulajdonképpen ekkor már nem is olyan fontos, hogy mit mondunk. Egyszerűen szép, hogy a szeretett másik lény közelében lehetünk.

Időt szakítunk magunknak, hogy egymással lehessünk. Nem beszélünk sokat. Egyszerűen csak együtt vagyunk, és átéljük a másik közelségét. A lelkünk eközben nem feltétlenül igényli a külső közelséget is. Előfordulhat, hogy telefonon lépünk kapcsolatba, és így tapasztaljuk meg a lelki közelséget. A nagy külső távolság ellenére is létrejöhet a lelki kapcsolat azzal az áramlattal, mely két ember között kialakul. Időt szakítunk rá, és odaajándékozunk a társunknak a teljes jóakaratumkat. Jót akarok Neked! Azt szeretném, hogy jó dolgokban legyen részed! Örülök, hogy itt vagy! Jót teszel nekem! Fontos vagy nekem! Maradj velem!

Ahogy szavaink hangzanak, melyeket szívünk sugall, érezzük az áramlatot, mely a másiktól jön. És elidőzünk nála.

Ezen a területen a nők általában erősebbek, mint a férfiak. Ezért egy nő számára nagy jelentősége van annak, ha a házastársi nemi találkozás egy intenzív lelki összekapcsolódással is párosul. Egy nőnek fontos, hogy a férje időt szakítson a számára, hogy hosszasan elidőzzön nála, gyengédségben vele maradjon. A gyengédség a lelki összekapcsolódás kifejező eszköze. És a gyengédség a „gyenge” szóból származik.

Sok asszony a házaséletben kielégületlen marad, mert a férje a gyors testi egyesülésre törekszik. Az állatok egyesülése a párzasi időszakban az ösztönök törvényét követi. Egy állat nem tehet semmit se rosszul. Férfi és nő

házastársi egyesülését Isten azonban a lélek törvényeire bízta. Ez azt jelenti, hogy az ember képes saját magát irányítani, mert szabad. Az ember, ha jót akar tenni valakivel, képes saját ösztöne kívánságát visszatartani. Egy hegymászó meg tudja osztani utolsó korty ivóvizét is szomszéd társával, bár maga is szomjas. Erre az állat képtelen. Az állat az ösztöneire hallgat. Az ösztönös kívánságokról való lemondás tipikusan emberi magatartás. A házastársi találkozás helyes megvalósításához Isten terve szerint ezt a tipikusan emberi magatartást kell alkalmazni. A házasság együttléte akkor szép, ha mindketten elfogadják egymást. Ezt meg lehet tanulni, csak akarni kell. Akarunk kell a másik boldogságát.

Akkor a lemondás is örömet okoz. Örömmel tölt el, ha lemondok valamiről, amikor tudom, hogy ezzel a szeretetű társamnak örömet okozok. Ez engem is boldoggá tesz. Azért nagyon fontos, hogy a házastársak el tudják mondani egymásnak a házasság területén is a kívánságaikat. Ezzel adom meg a másiknak a lehetőséget, hogy elfogadjon engem.

7. Belemegyünk egymás kívánságaiba

Az engedelmesség egy sajátos folyamat. Belemegyünk a kívánságodba, mert szeretlek, és éppen ez nekem is örömet okoz. Ezen a pontos hasonlóság vagyunk Istenhez. Isten akkor boldog, ha valakit boldoggá tehet. Az örökké-

való mennyei Atya boldogsága abban áll, hogy a fiát boldoggá teszi, hogy szeretetben feléje fordul. Az Atyának a Fiúhoz való odafordulásából születik a Szentlélek. Az Atya azt kívánja, hogy a Fiú boldog legyen, és fordítva, a Fiú szeretné Atyját megajándékozni. Egymás kölcsönös megajándékozása. Ebből származik a Szentlélek.

Erre mi, házaspárok is képesek vagyunk. Mi is bele tudunk menni a társunk kívánságába, ha elmondja, hogy mit szeretne. És mert hasonlóak vagyunk Istenhez, ez a számunkra is a boldogság forrása.

Annak a tudata, hogy a rendelkezésedre bocsátom magamat, hogy Érted dolgozom, Érted élek, hogy felőrölöm magam Éretted, boldoggá tesz.

Jézus azt mondja János evangéliumában: Az Atya nem hagyott el engem, „mert mindig azt teszem, ami a tetszésére van.” (Jn 8,29)

Természetesen feltételezhetjük Jézusról is, hogy ez az engedelmesség nehéz volt, de ez is az öröm egyik forrása volt. Bizonyára nehéz volt az Olajfák hegyén végigküzdeni a harcot, amit az Atya elvárt tőle: „Atyám, ha lehetséges, kerüljön el ez a kehely, de ne az én akaratom teljesüljön, hanem a Tiéd!” (Lk 22,42)

Belemegyek a kívánságodba, mert határtalanul bízom Benned.

Amikor mi, házastársak, teljesítjük egymás kérését — nem azért, mert valamilyen okunk van rá, hanem egyszerűen azért, mert bízunk a másikban —, akkor bizonyos módon megélhetjük egymásban Isten képmását. Amit előbb a lelki összekapcsolódásról mondtunk, itt megint élővé, életszerűvé válik: megélhetjük, hogy jelentünk valamit a másik számára. Amikor engedelmeskedünk a másinak, megéljük, hogy nemcsak mint ember, mint személy, hanem a tetteink által is boldoggá tudjuk tenni őt.

Ez az engedelmisség titka. Ezt az engedelmisség iránti szeretetet illesztette be Isten mint tipikusan emberi folyamatot a nemi találkozásba. Az emberi szexualitás a házasságban akkor válik széppé, ha belemegyünk a másik kívánságába, ha kiolvassuk egymás szeméből a másik kívánságát.

Azért vagyok tehát, hogy boldoggá tegyelek Téged. Úgy, ahogy Isten is az érzelmi, értelmi beteljesülését abban találja meg, hogy fiát boldoggá teszi. Itt található egy kapcsolódási pont Jézus halála és feltámadása között. Jézus halála azt jelentette: Atyám, ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem ahogyan Te! És ebben a folyamatban ott volt az új élet csírája, melyet Isten neki ajándékozott. Jézus abban a tudatban támadt fel, hogy örömet szerzett az Atyának. Isten beteljesült akarata feletti öröm alkotja a Feltámadott boldogságát. A házastársi találkozásban és együttélésben hasonlóvá válhatunk Krisztushoz, amikor belemegyünk egymás kívánságába, és föláldozzuk magunkat egymásért. És éppen ez lesz a boldogság forrása.

8. Önmagunk maradunk

A házasságban, a házaselet aktusában tökéletesen kölcsönösen egymásnak ajándékozunk magunkat és elfogadjuk egymást. Most elgondolkozunk ezen a piciny szócskán: „magunkat”. Az ember csak akkor tudja elajándékozni magát, ha birtokolja önmagát. Csak akkor tudja elajándékozni magát, ha önmaga középpontjából él, és ebből a középpontból kifelé fordulva újra és újra ajándék-

ká teszi önmagát. Vagy másként kifejezve: az ember el is veszítheti önmagát. Különösképpen akkor áll fenn ennek a veszélye, ha a partnerek nagyon különböznek egymástól. Ezért a következőkben egy kicsit utánajárunk a nehézségeknek, amelyek a tökéletes odaajándékozásból származhatnak.

Például itt van egy olyan ember, akinek a lelke finom, gyengéd, és aki egy „erős emberrel” kötött házasságot. A partnerének tehát erős kisugárzása van. Szívesen terjeszti ki maga körül a jó klímáját, és magától értetődő természetességgel mindenhol érvényre juttatja önmagát. Kezdetben a pár talán csodálatos lelki kiegészítettség képét mutatja: ami a kapcsolatukban az egyiknél hiányzik, pótolja a másik. A finoman hangolt, kimûvelt fél szívesen elfogadja a társát. Az erős ember szívesen tesz a társa kedvére, mert jó érzéssel tölti el, hogy maga mellett tudhat egy ilyen finom embert. Az erős emberben azonban idővel bizonyos hiányérzet alakulhat ki. Időnként szüksége lenne valakire, akivel összemérhetné erejét. Nemcsak olyan valakire van szüksége, aki elfogadja, hanem olyanra is, aki ellenkezik vele, aki erősen ellenáll neki. És ezt nem találja meg a házasságában. Egy hűséges, szeretetteljes feleség, vagy egy finom lelkű férj nem tudja mindazt nyújtani, amire a másíknak szüksége van: szeretetben megnyilvánuló higgadt, nyugodt ellenállást, tiltakozást, vitalitást, dinamikát és még sok minden más. Fennáll természetesen annak a veszélye is, hogy ezért az erős fél valaki más után néz.

A nemes, kimûvelt fél pedig egyre jobban elveszíti önmagát. Már olyan dolgokban is elfogadja a másikat, amiben nem lenne szabad. Nem mer tiltakozni, engedelmeskedik már ott is, ahol pedig tiltakoznia kellene. Olyan dolgokat is tetszéssel elfogad, melyeket nem lenne sza-

bad. Elveszíti önmagát és megbetegszik. A házasság sem jelent már örömet neki, mert erőszakként éli meg. Ha szerencséje van, lelki kiegyenlítésre talál valahol. Ha nem, akkor másik társat keres magának, aki megérti és elfogadja.

Mielőtt másik példákat hoznánk saját énként elvesztésére, előre bocsátunk néhány alapvető megfontolást. Van olyan emberek, akiket szigorúan neveltek. Megszokták, hogy beleegyeznek szüleik akaratába, teljesítik kívánságaikat. Közben gyakran a háttérbe szorulnak saját jogos, megalapozott kívánságaik és óhajaik.

Itt van például egy nő, akit az apja – aki fiút szeretett volna – szisztematikusan fiúvá nevelt. A lányoknak ez bizonyos korban nagyon vonzó lehet. Az érési időszakban, ha a különböző lelki tulajdonságok egyenetlenül fejlődnek, a lányban gyakran igen erőteljesen kitörhetnek a férfias vonások, amelyek egyébként minden nőben benne rejlenek. Ilyenkor a lány irigykedik a fiúkra, és maga is fiú szeretne lenni. Ha ennek a lánynak most olyan apja van, aki álmai fiát akarja lányában megvalósítani, akkor ebből könnyen az következik, hogy a lány alapjaiban sohasem fog tudni igent mondani női mivoltára. Előfordulhat az is, hogy majd valamikor az egész benne rejlő férfiasság összetörik, és a helyén csak bizonytalanság és féltelenség marad vissza.

Ha tehát egy ember – akit úgy neveltek, hogy „el-megy önmaga mellett” – társat talál, szívesen kész arra, hogy önmagát teljesen elveszítve, mintegy „mellőzve önmagát” fogadja el a partnerét. Az azonosulás, a társsal való szellemi-lelki összekapcsolódás elfoglalja a saját „én” helyét. Jó ideig ez így működőképes lehet. De aztán bekövetkezhet, hogy a szerelem valamikor gyűlöletté fajul. A rabszolga fellázad ura ellen. Aki egyáltalán nem rendelkezik valóságos, erős belső saját „én”-nel, arra az a ve-

szély leselkedik, hogy teljesen elveszíti önmagát a másikban. A házaselet, mely oly nagy gyönyörűséget okoz az egyesülés mámorában, végül mégiscsak a kiszolgáltatottság, kihasználtság érzését hagyja maga után. Itt nincs bűnről szó. A személyiség elvesztése a házasságban olyan tragédia, mely a gonosz erők nélkül is bekövetkezhet. Aki itt a társa fölött zsarnokoskodik, azt gondolja közben magában: „Csak jót teszek velem!”

Beszélgettem egyszer idősebb házaspárokkal, mindannyian már több mint 25 éves házások voltak. Egyszer csak az egyik férj így szólt: „Igen, de mi van akkor, ha valaki a társát jobban érti, mint az saját magát?” Itt valaki feladta önmagát és lelki rabszolgává vált.

Napjainkban a túlzásba vitt szülői tekintély persze nem túl gyakori. Egy másik nagyhatalommal, mely az embereket önmagukkal szemben elidegeníti, sokkal gyakrabban találkozhatunk. Ez pedig a tömegszellem. Az ember a többiek közé akar tartozni. Pl. szeretne ott lenni a fiatalok körében, szeretné, ha befogadnák, és akkor olyan dolgokat is megtesz, melyeket tulajdonképpen ő maga is rossznak, helytelennek tart, de akkor, abban a helyzetben mégis benne akar lenni. Úgy öltözködik, úgy beszél, úgy tesz, ahogy a többiek, mert ők is így csinálják. A tömegnek nagy tekintélye van. Aki másként viselkedik, azt azal büntetik, hogy kiközösítik, hogy elszigetelődnek tőle. Aki ellenszegül a tömegnek, az többé már nem tartozhat közéjük. És a magány, az egyedüllét kemény dolog. Aki fiatalként megszokta, hogy a tömeghez húz és éppen ebben talál bizonyos kielégülésre, magától értetődő módon házastársként is afelé hajlik, hogy olyan mértékben és módon hasonuljon, azonosuljon a társával, amelyre a lelke mélyén már nem vágyik.

Ebben az összefüggésben említésre méltó, hogy a fogamzásgátló tabletták korszakában, ahol tehát minden szexuális lehetőség adott, növekszik a frigid nők száma. Ez azt jelenti, hogy mivel a nő szedi a pirulákat és bármikor rendelkezésre állhat, nem húzódhat el a férjétől, de akkor a lelke legbelsőbb reakciójával távolodik el tőle. A szíve mélyén egyszerűen már nem hajlandó többé vele lenni. A frigiditás tehát így egy eszköz arra, hogy elmene-küljön a házasság rabszolgaságából.

Miután megneveztünk néhány olyan forrást, mely a házasságon belül a személyiség elvesztéséhez vezet, tekintünk most arra az útra, melyen Kentenich atyával együtt járhatunk. Kentenich atya pedagógiai rendszerében nagy teret kap egy óriási igazság: a személyes eszmény üzenete. Minden ember Istennek egy eredeti terve. Egyedi, aki csak egyszer létezik. És Isten olyannak szereti, amilyen. Saját, csak őrá vonatkozó eredete, származása van Istenben.

Megkérdezzük magunktól: Milyen szeretnék lenni? Teret engedünk a vágyakozásnak. Szemünk elé lépnek különféle képek, élmények, gondolatok, melyek kedvesek a számunkra: jelenetek egy filmből, egy kép a Szentírásból, egy személyiség Jézus közeléből, maga Jézus vagy a Szûzanya. Talán lejegyzetelhetnénk gondolatainkat: olyan szeretnék lenni, mint... Visszaemlékezünk mindarra, ami a személyiségünket gazdagította. Leírjuk, hol éreztük jól magunkat, hol voltunk erősek, hol voltunk boldogok másokkal. Átgondoljuk, hogy mely dolgok értékesek a számunkra. Így létrejön egy könyv, az értékeink, kincseink könyve. Megkérdezzük magunktól: Mivel foglalkozom szívesen? Erre minden nap szentelünk egy fél órát. A társunk nélkül, egyedül tesszük ezt, szívesen kedvteléssel

csináljuk. A házasságon belül is gondoskodunk olyan tőről, amikor is azt tehetjük, amit szívesen teszünk.

Egy házaspárnak két lánya volt. A lányok egyre nőttek. A lakásuk kicsi volt, így a két lány is egy szobában lakott. A szülők a nappaliban aludtak a heverőn, nem volt saját hálószobájuk. Az anyának ott volt még a konyha, ahol nem zavarták a lányok. Az apának viszont nem volt semmi menedéke. Nem volt helye a házban. Ez krízishez vezetett. Egy alkalommal, egy pappal való beszélgetéskor — aki néha meglátogatta a családot — megnyílt az apa, és kimondta a kívánságát, hogy az erkélyen szívesen berendezne magának egy kis fürkét. A nők, a felesége meg a két lánya ellenezték. Erre kifejtette azt a gondolatát is, hogy az is megfordult már a fejében, hogy valahol bérelne egy szobát, csak azért, hogy neki is legyen valahol egy saját helye. A ház „uralkodónői” ezt nevetségesnek találták... Pedig mindenkinek szüksége van a házasságon belül is arra, hogy megőrizhesse önmagát. Egy olyan területre, kis „birodalomra”, mely csak a mienk. És egy olyan időre is, mellyel szabadon rendelkezhetünk; amikor azt tehetünk, amit csak akarunk, és nem azt, amit kell. Szükségünk van pénzre is, mely csak a miénk. Bármennyire is jónak tűnik, ha azt mondjuk: minden pénz közös. A szélmélyiség önállósága saját pénzt is követel.

Segítünk egymásnak önmagunk megtalálásában, felderítésében. Segítünk egymásnak az önállóság útján járni. Ebből a nézőpontból nézve is fontos, hogy megmondjuk egymásnak a házasesletre vonatkozó kívánságainkat, vágyainkat is és elfogadjuk egymást.

Mindezt természetesen annak a kettős egységnek a fényében nézzük, amit Isten rólam és a társamról kigondolt. Isten minket egy kettős egységnek szeretne látni. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy saját magunknak újra és újra

forrássá kell válnunk, melyből meg tudjuk ajándékozni a másikat. Például: csak akkor tudunk a társunknak igazi ajándékot venni, ha van saját pénzünk. A közös kasszából ajándékot venni a társunknak, nincs sok értelme.

Ugyanígy a társunkat csak akkor tudjuk mindig újra önmagunkkal megajándékozni, ha önmagunk lehetünk; ha őérette önmagunkká válhatunk.

Egy utolsó indokot fűznék még hozzá. Isten a szívünkben lakik. Létezik egy végső intimitás Istennel, amit senkivel sem tudunk megosztani. A híres francia filozófus, Jacques Maritain (1882–1973) felesége Raissa asszony, aki maga is ismert francia író, egy lelki naplót hagyott hátra a halála után. Ezt a naplót a férje korábban sohasem látta. A napló újra és újra a bensőséges szerelemről és szeretetről árulkodott, melyet Raissa asszony a férje iránt érzett. Ugyanakkor azonban az Istennel való végső egyedüllét eleven bizonyítéka is volt.

A szívem végső mélységei Istenhez tartoznak, nem pedig a társamhoz. Abból kell kiindulnom, hogy Isten, aki a szívemben lakik, a társamat is szereti, és általam szeretne mindig újra odafordulni a társamhoz. A személyiségem, mely szívem mélyén az Istennel való egységből él, kiindulópontja és állandó forrása a tökéletes kölcsönös egymásnak ajándékozásnak és elfogadásnak a házasságban.

9. Érzéki szerelem

Az érzékiség napjainkban mindenhol jelen van, már nem is beszédtema. A mai ember magától értetődő életstílusához tartozik, hogy amennyire csak lehetséges, a kedvére tegyen érzékeinek. Kényelmes ruhákat hordunk, és csodálkozunk azokon a generációkon, akik valamilyen oknál fogva merev zakókban, túl szoros cipőkben, szűk nyakú ingekben jártak, amelyekről sok mindent el lehetett mondani, csak azt nem, hogy kényelmesek. Ez volt a divat! Azt mondták, hogy jól néz ki, tehát viselték.

A lemondás csak akkor kerül manapság szóba, ha valaki fogyókúrázik, és pár kilótól meg akar szabadulni. Egyébként arról van szó, hogy amennyire csak lehetséges, kényeztessük az ínyünket.

A tv-reklámok egy nagy részét az étkezésnek szentelik, ínycsiklandó érzéki élményt ígérnek. A hangok is („mmmhh; aaahh...”) természetesen érzéki élményt juttatnak kifejezésre. Étkezés, öltözködés, bútor, mindennek kényelmesnek kell lennie. És tulajdonképpen miért is ne? Mi, emberek, érzéki lények vagyunk. A szem, a fül, az orr, a tapintás közvetítik számunkra a jó közérzet legkülönbözőbb módozatait. Igen, a kutyák és a macskák sem maradhatnak ki ebből az érzéki kultúrából. Nekik is finom, vitamindús ételeket készítenek.

Mégis a tulajdonképpeni érzéki élmény „know-how”-ja, vagyis az a tudás, hogy hogyan hozhatunk létre érzéki élményt, elveszett az érzéki kultúránkban. Jóllehet pedig ez egészen egyszerű: az érzéki élmény a *lemondásból* él!

Az italok gazdag kínálata láttán senkinek sem jut eszébe vizet inni. Csak aki egy hosszú kemény hegyi túra

után szinte teljesen kiszáradva nyúl az üvege után, melyben az utolsó fél liter vize van; aki aztán ezt a vizet megfontoltan, lassan, kortyonként csurgatja le a torkán, az tudja csak, mennyire tud ízleni a víz is. Az ivást csak az tudja élvezni igazán, aki szomjas. Aki éhes, annak hihetetlenül tud ízleni egy darab üres kenyér is.

Talán a szerzetesek – akiknek életmódjához és napi-
rendjéhez hozzátartozik a böjtölés, az önmegtartóztatás, a mértékletesség – az igazi élvezői az életnek. Nekik a kevéske zöldség és kenyér is mennyei eledel, hiszen ők tényleg éhesek. – A modern ember érzései a sok köztes étkezés közepette (csokoládékarika és sok más egyéb finomság között) veszendőbe mennek. Az út, melyen körünk halad, egy másik út. Nem a valódi érzéki élmény útja, hanem az élvezetek folytonos cserélgetésének, finomításának az útja, mely a végén mégsem hoz kielégülést.

És mi mit gondolunk a házaseslet érzéki élményéről?

Haladjunk végig még egyszer az eddigi úton! Beszélünk a szellemi összetartozásról, szerelemről, mely a két személyt összeköti. Észrevesszük, hogy a másik ember egyszerűen csodálatos. Drága nekünk, jót tesz nekünk. A szellemek szerelméből lelki kapcsolat és közelség növekszik. Elkezd áramlani kettőnk között egy folyam, egy áramlás egészen finoman, halkán, csaknem észrevétlenül, de mégis nagyon hatékonyan. A lelki szerelemben szívesen és hosszasan elidőzünk. Ösztönöz bennünket. Éberré, élénkké teszi a szellemet és az értelmet. Örülünk egymásnak, és amikor ez a folyam közöttünk áramlik, akkor jönnek a legjobb ötletek és gondolatok. Feltételezhetően a másik ember elfogadása iránti hajlandóság megtisztítja a szívünket. Vagyis tehát nemcsak annak örülünk, amit kapunk, hanem egyszerűen megjelenik a kívánság is, hogy a

másiknak örömet szerezzünk. És a másiknak az öröme bennünket is boldoggá tesz.

Ha a lelki összekapcsolódás folyama áramlik közöttünk, akkor egyszer csak bekövetkezik, hogy az átélésünk mélyebben és erősebben megfoghatóvá válik. Egy új hang keletkezik. Ez a hangszín erősebb, mélyebb és jobban fogva tart bennünket. A lelki összekapcsolódás, a másikban megtalált öröm érzelme a levegőhöz, a szélhez, a kék éghez, a vándorló felhőkhöz vagy a csobogó patakhoz hasonlítható. Az új hang, az ébredő érzéki szerelem inkább olyan mint a tűz, mint a föld, mint a nehézségi erő. Ha felébred az érzéki szerelem, akkor ténylegesen úgy van, ahogy az öregek mondták. A szellem, a lélek élménye visszalép, s az érzékek kerülnek előtérbe. Itt kezdődik az élvezet. Élvezzük a másik közelségét.

Ez a folyamat még tulajdonképpen nem az, amit testi szerelemnek, amit az utcán „szex”-nek neveznek. Még nem a nemi egyesülést célozza meg. Nem követel vad ölelkezést, hanem egész testünk megmozdulása ez, hogy átéljük, megéljük az érzéki szerelmet. A lelki közelség átmenete érzéki szerelemben lelkünk belsejében pontosan érezhető, észrevehető, és mély tartalommal bír.

Az érzékiség felé való átmenet értelme, hogy a társunkra koncentráljuk érzékeinket: Boldoggá tesz engem. Élvezni akarlak Téged. („Megeszlek!” – mondja az anya gyermekének, amikor a karjában tartja. „Megzabálalak!” Te az én ízlésem szerint való vagy!)

Amit az előbb az érzéki élvezetről mondtunk, itt is érvényes. Az érzéki élvezet a lemondásból él. Aki mindig az ínyére tesz; aki az ínye minden kívánságát teljesíti; aki nem tud kemény lenni a testéhez; aki minden kényének, kívánságának teret enged; aki, ha szomjas, rögtön iszik; ha éhes, rögtön eszik, mégha a következő étkezésre csak

egy órát kellene várnia, annak érzéki képességei egyszerűen eltompulnak. És mivel ezek a képességek igen szorosán összefüggnek egymással, a mindig jóllakott embernek nem lesz érzéki étvágya a társával szemben sem.

Az érzéki élvezet a lemondásból él. Ez a mi összefüggésünkben még egy második dolgot is jelent. Egymás kölcsönös élvezésének élménye csak a kettőnké. Lemon-dok bármely más emberrel való hasonló érzelemről, tapasztalatról és élményről. Összegyűjtöm és a társamra irányítom minden élvező képességemet. Élvezem őt. Ha tehát rábízunk magunkat házastársunk érzéki szerelmére, akkor egész benső érzékelő képességünkkel a társunkra irányulunk. Egy mély kötés, érzéki kapcsolat alakul ki közöttünk. Akkor mondhatni: a vérünkben hordozzuk a társunkat. A gondolkodást ekkor messzemenően kikapcsoljuk. Kizárólag egy gondolat marad meg bennünk: Te vagy az egyetlenem és mindenem, Te!

Ez a „Te” másképp hangzik, mint az a „Te”, amelyet a lelki egységünkben mondunk egymásnak. Megváltozik a hangunk. Elementárisabb, sötétebb, erősebb lesz, az élmények mélyebb rétegébe markol. Ez akkor történhet meg, amikor egymáséi vagyunk.

A házaselet egy tökéletes, kölcsönös egymásnak aján-dékozás és elfogadás. Az érzéki szerelemben azt mondjuk a társunknak: Minden érzékemmel a Tiéd vagyok! Vagy másképpen: Érzékekből vagyok, elrabolod az érzékeimet! A beszéd, a nyelv itt pontosan megvilágítja a folyamatot: Elrabolod az érzékeimet! – Ez azt jelenti, hogy valamennyi érzékemet magadra vonod, lefoglalod őket, és ez tetszik nekem.

Az érzéki szerelemnek a házasságban manapság igen nagy jelentősége van. Nézzük meg először a hűséget, mely csak a házasság sajátossága, és csak a társunké, sen-

ki másé. A hűség segít bennünket, hogy az érzékek mezején ma általánosan szokásos zűrzavar közepette egy nyugvópontot találjunk, mely nyugvópont a számunkra a házastársunk maga. Nála otthon vagyunk.

Ez főként majd akkor sikerülhet, ha utólag újra végigkóstoljuk e folyamatot, hogy abban a Jóisten ajándékát felfedezzük. Ő óvatosan, nagy elővigyázattal nyúl bele lelkünkbe, melynek ösztönei és hajtóerői gyakran céltalanul, irányt vesztve összevissza kavarognak, és a társunkra irányítja őket. Az érzéki szerelem megerősíti tehát a ketten között létrejött kötést, a belső összekapcsolódást társunkkal. Pontosan itt gyökerezik minden ember problémája, aki szeret. A probléma abból a tapasztalatból származik, hogy az ember valóban teljes egészében szeretne szeretni, de természete újra és újra kicselezi. Az ember teljes egészében a másiké akar lenni, és mégsem tud ellenállni ennek vagy annak az érzéki élvezetnek. Az ember minden erejét valamilyen nagy műnek szeretné szentelni, és mégis a természete igényekkel lép fel, melyeket egyszerűen érvényesít. Így éli ezt meg mindenki, a lelkileg egészséges ember is, mert mindenkit sújt az eredeti bűn terhe. És az eredeti bűn egyik döntő utóhatása abban áll, hogy a személyiségünk különböző képességei széthúznak és gyakran saját utakon járnak.

Az érzéki szerelemnek a házasságban gyógyító hatása van. Hazavisz Isten nagy gondolatához, hogy engem a társam számára gondolt ki. És van egy egészen egyszerű üzenete, melyet átélésünkben közöl: A Tiéd vagyok, Te vagy az én egész boldogságom!

10. A testi szerelem

Tud-e egyáltalán szeretni a test? Az állatoknak is van testük, és nem képesek rá. A szerelem olyan dolog, mely személyiséget feltételez. Itt a szerelmet a szó tulajdonképeni átfogó értelmében használjuk, nem pedig a triviális értelemben, ahol csak a nemi érintkezés egy szinonimája. Nő és férfi nemi egyesülésénél két személy van jelen. Egyikük azt mondja a másiknak: Odaajándékozom magam Neked! – És a másik ember válaszol: Elfogadlak Téged! Így történik a személyek egymásnak ajándékozása és elfogadása a testük közreműködésével, a testi egyesülés jelében.

Ezen a téren nagy feladat áll előttünk. Az érzéki szerelem gyakran minden átmenet nélkül egész magától érteződő módon átcsap a testi egyesülés, az ölelések, a testi gyengédség iránti vágyba. Az ember nemcsak a belső érzékeivel szeretné érzékelni a másikat, ahogy ez az érzéki szerelemben történik, hanem személyes közvetlen kontaktusban is.

A testi szerelem állandó veszélyben van a szakadás miatt, melyet az eredeti bűn hagyott hátra természetünkben, és vésett be fájdalmasan a tudatunkba. Érezzük, hogy az élmények, a testi élvezet magával ragadhat, és így akkor a szerelmi aktus embertelenné, emberhez méltatlanná válhat. Ez megköveteli, hogy a szerelmi aktust szeretettel és lélekkel telivé alakítsuk. Azt mondom a társamnak: Neked ajándékozom magamat, egészen a Te számodra vagyok jelen. A Tiéd vagyok! Te vagy az egyetlenem és a

mindenem, Veled akarok boldog lenni! Boldoggá akarlak Téged tenni!

Mindkettő fontos: Veled akarok boldog lenni, és boldoggá akarlak Téged tenni. Itt nemcsak önzetlenségről van szó. Ki szeretné azt, ha „csupán csak önzetlenül” szeretnék?! Azon tudat nélkül, hogy ő is jelent valamit a másinak, hogy boldoggá tudja tenni a másikat. Az önzetlenség e fajtájának gyakran kétségbeejtően kevés köze van az igazi szeretethez. Egy vérszegény, átszellemült fajtája az emberi magatartásnak, mely talán elhiteti az illetővel, hogy valami nagy dolgot visz végbe. Annak számára pedig, aki ezt az „önzetlen szeretetet” kapja, mindez furcsának, egyhangúnak és unalmasnak tűnik. Mely gyerek szeretné, ha „önzetlenül” szeretnék azon tudat nélkül, hogy ő az édesanyja és édesapja boldogsága, szemefénye?! Ugyanígy van itt is. Ha azt mondom a társamnak: Veled és Általad szeretnék boldog lenni, akkor éppen ezáltal okozok neki igaz örömet, hogy valaki lehet a számomra. Éreztetem vele, hogy jót tesz nekem egész lényével, a testével.

Téged boldoggá akarlak tenni! – Itt egy bizonyos feladat áll előttünk. Ugyanis bármilyen erős testi átélés alatt is meg kell őriznünk uralmunkat önmagunk felett; emberileg kell viselkednünk és nem engedhetjük, hogy az ösztöneink elragadjanak. Emberileg viselkedni annyit jelent, hogy mindig képesek vagyunk társunk boldogságát, örömet szem előtt tartani, az ő javát keresni. A testi értelemben vett szexualitást mindig kell, hogy végig kísérje a társunk jó közérzetéről való meleg emberi gondoskodás.

Megtörténhet, hogy a testi egyesülésben nem mindig sikerül összefogni, összpontosítani lelki erőinket. Ez akkor fordul elő, amikor ösztöneink erős befolyást gyakorolnak ránk. Egy kicsit hasonlít a helyzet ahhoz a politi-

kuséhoz, aki — hogy egy jó dolgot véghezvihessen – érvényesíti a hatalmát. Aztán csodálkozva állapítja meg, hogy hatalma érvényesítésének élvezete belsőleg mennyire elszakította valódi céljától. Jóllehet kívülről úgy tűnt, hogy minden rendben van, de az adott helyzetben pillanatnyilag mégis inkább a hatalom embere volt, és nem pedig egy felelős politikus.

Vagy a szónok, aki egy jó ügyet képvisel, aminek másokat is meg akar nyerni, beszéd közben hirtelen erős áramlást élhet át, mely belőle ered és hat a hallgatóira. A jó ügyet szolgáló felelősség helyét, vagy egyházi körökben Isten helyét, akinek szolgál, egy pillanat alatt elfoglalja a belőle sugárzó szónoki meggyőzés hatalma. Clairvaux-i Szent Bernátról hírlík, hogy ő egy ilyen pillanatban – amikor a kísértő eléje lépett és azt mondta: „Bernát, ezt most jól csináltad!” – ezt válaszolta: „Nem miattad kezdtem, miattad nem is hagyom abba!”

Tehát így teszünk mi is, amikor a házastársi egyesüléskor azt érezzük, hogy a test hatalma szétszakít bennünket. Nem emiatt kezdtük, emiatt nem is hagyjuk abba! Ezt az így megélt gyengeséget, hasonlóan az összes többi gyengeségünkhöz természetesen Isten irgalmára bízunk. Akkor ez a megélt gyengeség is az isteni szeretet új kezdetévé, áttörésévé válhat az életünkben.

Keresztény hitünkben az a szép, hogy mivel Jézus meghalt értünk, Isten irgalmas atyaként határtalanul rendelkezésünkre áll. Újra és újra felénk fordul, mindegy hogy milyen gyengeséget is tárunk elé.

Természetesen előfordulhat hívő embereknél, hogy egy ilyen kisiklás, csalódás bizonyos ellenszenvet vált ki a testi kapcsolat iránt. Az ember ekkor inkább elhúzódik a másiktól, kerüli a testi érintkezést, és szívesebben időzik a csak lelki kapcsolatban, mert fél a kisiklástól. Ennek a

félelemnek nem szabad engednünk! Úgy van ez, mintha azért mulasztanánk el egy jó tettet, mert attól félünk, hogy nem fogjuk tudni tökéletesen végbevinni, és a végén majd büntudatot érzünk.

A férfinál és a nőnél a nemi élet átélési módja különböző. Csak hangsúlyeltolódásról van szó, hiszen nincs köztük abszolút különbség. Mindenki van férfi és női vonás is. Ez egyaránt vonatkozik mind a test mind a lélek területére. Ezért azokkal a megállapításokkal, melyeket „a férfiről” vagy „a nőről” teszünk, mindig egyszerűsítünk és általánosítunk.

Ilyen módon azt mondhatjuk, hogy a férfinél a szerelem minden eddig érintett területén (5.–10. fejezetek) az előtérben áll a szellemi egység és a testi kapcsolat iránt való vonzódás. A férfi számára fontos, hogy a társát nagynak lássa; hogy megcsodálhassa őt; hogy kiegészítve érezhesse magát általa, akivel együtt tud dolgozni nagy feladatokban. Ez azt jelenti, hogy vele szellemileg egysülni tud. Továbbá a férfi szexualitásában nagy hangsúlyt kap a testi egyesülés utáni vágy.

Ezzel szemben a nőnél erősebb és fontosabb a lelki összekapcsolódás, a lelki egységben történő elidőzés. Mindenekelőtt a kettőjük közötti szeretetáramlás teszi őt boldoggá. A nőnél az érzéki szerelem tehát a lelki közelségbe erősebben beágyazottan akar megjelenni. A férfiaknál az érzéki szerelem sokkal erősebben a testi szerelemre irányul és azzal kapcsolódik össze. A nő nőként sajnos csak csekély szerepet játszik társadalmunkban. Így aztán gyakran elnyomja saját női mivoltát, a lelki összekapcsolódás iránti igényét, hogy eleget tegyen a férfiak óhajának. A testi erényeit kell kihangsúlyoznia, hogy felkeltse és elnyerje a férfiak figyelmét. Ez odáig elmehet, hogy

végül maga is a testét fogja a legfontosabbnak tartani önmagában.

A nő és a férfi mássága állandóan megköveteli egymás elfogadását. Ez Isten terve: a testi szexualitás a házasságban csak akkor lehet szép, ha a két ember folyamatosan bele tud menni a másik kívánságába. Egy nőnek nemcsak a lelke reagál másként, hanem a teste is. A nő testi élménye lassan indul meg és fokozatosan növekszik a csúcspontig. A csúcspont után is még szeret hosszasan elidőzni a férfi védelmező, biztonságot nyújtó karjaiban. Ha a férfi ekkor egyszerűen elfordul és elalszik, a nő vágya beteljesületlen marad. Nemcsak az előjáték, testi izgalmának emelkedése fontos a nő számára, hanem a biztonságot adó, szeretetteljes utójáték is.

A férfi izgalmi görbéje sokkal rövidebb, meredeken ível fel, majd gyorsan véget is ér nála minden. Iránta tehát az a követelmény, hogy a házasesetben belemenjen felesége testi igényeibe. De a nőnek is el kell tudnia fogadni férjét, és odaajándékozni csalódását, melyet néha a férfi természete okoz.

Még ha mindketten bele is mennek egymás kívánságába, előfordulhat, hogy mégis testükben bizonyos kielégületlenséget éreznek akár mindketten is. Ezt úgy lehet feloldani, hogy kölcsönösen egymás felé fordulnak és azt mondják: „Itt vagyok, a legjobb részemet adom Neked, Te vagy az egyetlenem és a mindenem.” Ezt abban a tudatban tehetem, hogy a társam elfogad engem olyannak, amilyen vagyok. A gyámoltalan természetemmel együtt, amibe nem mindig sikerül úgy lelket öntenem, ahogyan szeretném.

11. Isten jelen van szerelmünkben

Isten szembe jön velünk irgalmával. Megkeresztelkedésünk által Urunkat, Jézus Krisztust a szívünkbe ültette. Bennünk él. Az isteni fényben, isteni megvilágításban önmagamat is újonnan, mintegy a társamnak szánt isteni ajándékot látom. Teljesen egyedí vagyok, csak egyetlenegyszer élek a Földön. Isten direkt a társam számára gondolt ki engem. A társammal való lelki egység ezt jelenti: értékes vagyok a számára. Az isteni fény elmélyíti ezt az igazságot. Értékes vagyok a társam számára, mert Isten az ő számára gondolt ki engem; mert minket egyetlen egységben szeretne látni. A társammal való kölcsönös tökéletes egymásnak ajándékozás és elfogadás, az egymással való egyesülés tehát megfelel Isten tervének. Végző soron nem vagyok önmagamé, hanem a házastársamhoz tartozom.

Jó érzés e gondolatokban megnyugodni, különösképpen akkor, amikor saját gyengeségeinktől szenvedünk, vagy ha önmagunkban kellett csalódnunk. Minden kétségünk végül is feloldódik abban a tudatban, hogy a társam számára gondoltál ki engem, Istenem.

Az isteni fényben a társunkat is újnak látjuk. A vele való egyesülés élménye, mely engem lelkileg, szellemileg és testileg egyaránt betölt, az ő arcára tekintés öröme mögött Istenünket fedezhetjük föl, aki ránk mosolyog. „Isten a szeretet” (1Jn 4,16). Isten azt szeretné, hogy ezt mi élményszerűen is átéljük. A társunk személyisége által is találkozik velünk. Ahhoz hasonlóan, ahogy a társam is, akit ha gyengéden megérintek, nemcsak a kezemet érzi, hanem engem mint személyt is; ugyanígy a hit fényében a

házas társi egyesülésünkben felfedezhetjük az Istennel való egyesülésünket is. A társam Isten szeretetének eszköze az életben.

Amikor valahol szeretetet érzünk, viszonzni is szeretnénk. Ezt kívánja az egészséges természet. Ha tehát Isten a társamon keresztül megérint, szinte magától értetődően alakul ki bennünk a kívánság, hogy viszonzzuk; hogy közel kerüljünk a társunkhoz és általa Istenhez, aki ott van mögötte. Amikor tehát teljesítjük társunk kívánságát, mely őt boldoggá teszi, Istenhez is közel kerülünk, Őt is befogadjuk. Szentté válunk, ha engedelmessé válunk a társunknak!

Kentenich atya a szellemi, lelki élet sajátos nyelvét fejlesztette ki. Olyan szavakat használ, melyek az érzékek, az érzéki élmények birodalmából származnak. Pl. az isteni jótétemények *megkóstolásáról*, a jótettekbe való *belekóstolásról* beszél. Az ember az ínyével kóstol. Kentenich atya azt mondja: „isteni ízlésre, ízlelésre” van szükségünk ahhoz, hogy belekóstolhassunk Isten ajándékaiba. Különösképpen vonatkozik ez az érzékeinkkel észlelhető szerelemre, mely köztünk, házastársak között ébred fel, amikor egymásnál időzünk.

Természetesen azokban a pillanatokban, amikor átélem az érzéki szerelmet társam iránt, nem túl könnyű mögötte rögtön felfedezni és észlelni Isten gyengédségét is. Segít ebben Kentenich atya „*utólagos megkóstolásnak*” nevezett vallási gyakorlata. Arról van szó, hogy később visszaemlékezünk mindarra, amit átéltünk, és isteni megvilágításban tekintünk az élményeinkre. Istentől megérintve újra átéljük a szerelem sodrását, mely a társunktól felénk áramlik. Ugyanígy érvényes ez a testi egyesülésre is. Itt is segít ez az utólagos kóstolgatás. Így lépésről lépésre felfedezzük Istent az események mögött, aki így

szól hozzánk: „Egymásnak gondoltalak ki Benneteket! Azt szeretném, hogy mélységeiben éljétek át, és tegyétek kölcsönösen boldoggá egymást!” Amikor utólag még egyszer belekóstolunk egyesüléseink emlékeibe, az Istentől áradó fény az, amely segít nekünk, hogy a házasesetben ne csak a testet, hanem a személyt is érzékeljük.

A bennünk lakozó Isten segít nekünk, hogy a házastársi találkozást teljes emberként lássuk, és mind a mögött, amit átélünk, felfedezzük a társunkat mint Isten ajándékát. A házasság szentsége által maga Krisztus működik bennünk. Lelke mozgat bennünket, és olyan dolgokat tesz lehetővé, melyek korábban nem voltak lehetségesek. Krisztus képessé akar tenni bennünket arra, hogy a házasságon belüli nemi egyesülés egy tökéletes, kölcsönös egymásnak ajándékozássá és egymás elfogadásává válhasson.

Krisztus cselekszik bennünk, működik általunk, ő mozgat minket. Eszközeiként használ bennünket. Az egyház meggyőződése, hogy Krisztus maga működik testének egyes tagjai, részei által. Persze, hogy ez nem minden keresztény magától értetődő életérzése! Sokáig fog tartani, amíg ez az igazság belénk fészkel magát. Beállítjuk magunkat erre a nagy igazságra. Amikor odafordulunk egy másik emberhez, hogy egy jó szót szóljunk hozzá; ha segítséget nyújtunk valakinek, akkor a Szentlélek hordoz minket, Jézus Krisztus szelleme segít a jó ügy véghezvitelében. És így van ez akkor is, amikor a szerelemben egyesülünk a társunkkal.

Közben persze ránk tör egyfajta egoizmus; egy sajátos „betegség”, mely az eredeti bűn által bennünk lakozik, és gyakran nehéz felette uralkodnunk. Ahogy pl. ha segíteni akarunk valakinek, az érvényesülési ösztön is motivál. Úgy, hogy nemcsak segíteni akarunk, hanem a

segítőkészségünk által elismerésre, nagyobb befolyásra is törekszünk.

Vagy mindannyiunk előtt közismert annak az anyának az esete, aki túl nagy szeretettel gondoskodik gyermekéről. Mindezt egyidejűleg azért is teszi, hogy függővé tegye őt önmagától. A szeretetünket gyakran megbetegíti az önzés.

Mint hívő emberek, meg vagyunk győződve arról, hogy Krisztus működik általunk. Ő megtisztítja a szívünket. Kegyelme meggyógyít minket. Újra és újra arra ösztönöz, hogy engedelmesen ott is elfogadjuk egymást, ahol egyedül talán nem birkóznánk meg e feladattal. A szeretet isteni erő! Ez az erő képessé tesz bennünket arra, hogy odaforduljunk a másikhoz, függetlenül attól, hogy mit hoz ez nekünk. Ezáltal a találkozás új sikon fut, új értelmet nyer. Attól leszünk boldogok, hogy odaajándékozzuk magunkat. A feltámadott úr Krisztus a szívünkben lehetővé teszi, hogy bizonyos mértékben és módon már itt a földön megélhessük a mennyországot. Ott lesz így majd, hogy akkor leszünk boldogok, ha másokat boldoggá teszünk.

Ha Krisztus és Lelke betölt bennünket, a lelki egységünk tisztábbá, erősebbé és nagyobbá válik. Akkor nemcsak a szerelem áramlását érezzük, mely társunkból felénk áramlik, hanem Krisztus szeretetét is, mely elkényeztet minket.

Azon párok számára, akik életük középpontjában bizalmas viszonyt építettek ki az Úrral, hozzáfűzzük: az isteni fény megtapasztalása a szemlélődés kegyelmében – melyet egyszer talán ajándékként megkapunk – nagyon hasonlít társunk irántunk való szerelemének megtapasztalásához. Ez olyan állapot, melyben az ember szívesen elidőz. Kentenich atya ezt így írja körül: „csendes odaadottság”.

Amikor a lelki élet mesterei az isteni fény megtapasztalásáról beszélnek, általában egy olyan hitélményre gon-

dolnak, mely igen boldoggá teszi az embert. Teljesen elgondolható, hogy a nagy Isten a szemlélődés kegyelmének fényét összekapcsolja azzal a fényvel, mely akkor világít a lelkünkben, amikor a társunk szerelemmel fordul felénk. Akkor a társunk iránti odaadás, mely az engedelmesség szeretetében még markáns vonásokat is elfogad, egyben az Isten iránti odaadássá is válik, aki magát a társunk által kívánja nekünk ajándékozni. Legkésőbb itt ébredünk annak tudatára, hogy az Istent szerető ember belső fejlődése nem hamar ér véget. Úgy, ahogy az az ember, aki a szóbeli imádságban fáradozva lassan, bátran felverekszí magát a belső imádságig, az imádságos elidőzésig a rózsafüzérben, az elmélyült lelki olvasmányban, az isteni ajándékok kóstolgatásában, miközben talán egyre jobban megérinti őt az isteni fény, ugyanúgy megélhetik a házastársak is egymással a lelki egységben való növekedésüket. Amikor a társunkkal összeköt az érzéki szerelem, a Szentlélek erejének közreműködésével megérezhetjük, megtapasztalhatjuk Isten szenvedélyes szerelmét. A belőlünk fakadó, a társunkat körülölelő szenvedélyeink áramával köti magát szenvedélyes szeretettel Krisztus a társunkhoz.

Szeretnénk egy gyakorlati megjegyzést hozzáfűzni: nem törekszünk tudatosan arra, hogy a házastársi egyesülés alatt Istenre gondoljunk. De szakítsunk a szívünk szerint időt arra, hogy a boldogító, bennünket örömmel eltöltő eseményeket újraizleljük. Kóstolgassuk újra mindazok után, hogy átéltük, és felfedezhetjük benne Isten szeretetét. Ha ezt az utólagos megizlésben, az isteni fény megvilágításában gyakran megtapasztalhattuk, akkor mintegy második természetünké válik, hogy a tökéletes, kölcsönös egymásnak ajándékozáshoz és elfogadáshoz hozzákapcsoljuk azt a biztos tudatot, hogy most Isten cselekszik bennünk.

12. Szerelmünk gyümölcse: a gyermek

Isten a saját képmására teremtett bennünket. Ezért találunk örömet abban, ha valamit alkothatunk. Ez egyformán érvényes a művészre vagy a háziasszonyra, aki ebédet főz vagy a lakást széppé varázsolja. Ha sikerül valami jót létrehozunk, megelégedettség tölt el bennünket.

Ahol az emberek szeretik egymást, egység jön létre, és ebben az egységben kialakul önmaguk közlésének, kifejezésének tendenciája. Olyan emberek között, akik szeretik egymást, egyszerűen jól érezzük magunkat. Érezzük a köztük levő áramlást, melybe bekapcsolódhatunk. Jóságukba, higgadtságukba, derűjükbe, érdeklődésükbe, amellyel egymást megajándékozzák, bennünket kívülállók is belevonnak. Azok, akik szeretik egymást, létrehoznak a környezetükben valamit: jóérzést, jó közérzetet.

Ahol a szeretetnek megvan az emberek közötti együttműködő, együttmunkálkodó jellege, egészen magától értetődő, hogy létrehoznak valamit. Az elképzelhetetlen, hogy egy bármilyen fajtájú csoport, team egyszerűen csak összeül, szereti egymást és örömet lelnek egymásból. Az emberek közötti szeretet meg akar nyilvánulni. A kölcsönös házastársi szeretetben benne rejlik a gyermeknemzés ereje.

Férfi és nő teljes nemi egyesülésének értelme egy új élet létrejötte. Az anyaméhbe való sejtátvitel által létrejönnek az új élet keletkezésének feltételei. Gyermek jöhet létre belőle, ha mindez egy termékeny napon történik, a terméketlen napokon pedig nem. Mégis mindig ez a jel

formálja a házastársi együttlétet. A férfi és a nő teljes egyesülésében egy új élet létrehozásának tendenciája rejlik.

Az ember legnagyobb alkotása a gyermek. Ha megteremtjük a házáséletben a feltételeket, akkor az egyesülés gyümölcse mindennél nagyobb, mint amit az ember valaha is végbe vitt. Az a célunk, hogy a gyermekünk Isten tervei szerint egykor majd Vele lehessen az örökkévalóságban. Persze a házastársi aktus által nem teremtünk hallhatatlan szellemi lényt. Ez kizárólag Isten műve. De együttműködhetünk Istennel a teremtésben. Amikor a petesejt és az ondósejt egyesül, Isten új emberi életet teremt. Ez az ember Isten teremtő tetteiből jön létre a férfi és a nő bensőséges szerelmi egyesülése kíséretében. Az új emberi élet az emberi lét összesűrűsödéséből, a férfi és a nő szerelemben történő összeolvadásából, eggyé válásából ered.

Ennek mély értelme van: az emberi lény az első pillanattól kezdve nemcsak biológiai növekedési feltételektől függ, hanem attól is, hogy szeretettel veszik körül.

A születés előtti befolyások vizsgálata természetesen nehéz. De mégis tudjuk a prenatális pszichológia eredményeiből, hogy az ember életérzésében igen fontos, hogyan fordult feléje, hogyan viselkedtek a még meg nem született gyermekkel szülei. Az a gyermek, akit első perctől kezdve szerettek, biztosan és erősen indul az életbe. Egy olyan gyermek, akit elutasítóan kezeltek, vagy az édesanyja nagy kételyek, félelmek között gyötrődött, magával viszi az átélt élményeket a későbbi életébe is. Ha a kismama megtapasztalja férje odafordulását, gondoskodását, akkor ezt megérzi a gyermek is. Megérzi, hogy az édesapja elfogadja-e őt vagy sem.

Ezért a várandós időszakban igen nagy jelentősége van a szülők szeretetteljes kapcsolatának. Minden figyelmességgel, melyet a férj feleségének, gyermeke anyjának

ajándékoz, egyben gyermekét is megajándékozta. Minden öröm, melyben az anya az apa által részesül, minden jóakarattal, mellyel a férje elhalmozta őt, jótéveleg hat a gyermekre is. Olyasvalami ez tehát, mint a születés előtti nevelés.

Nem olyan könnyű elképzelni, milyenek voltak a Szent Családban zajló lelki folyamatok. De nincs szükség sok utángondolásra ahhoz, hogy lefessük Szent Józsefet, aki az angyal szavára Máriát magához vette a házába. Tudta, hogy a gyermek Isten ajándéka. Így fordult felesége és a gyermek felé minden figyelmességével, jóakarattal, szeretetével. Közel áll mindehhez az a gondolat is, hogy a Szűzanya újra és újra beszélgetett gyermekével. Bizonyára beszélt Istennel is a gyermekén keresztül az iránta való odaadás alaptónusával és a gyermekben való örömeiben. Az Atya Jézust már megszületése előtt a férfi és a nő egymás iránti szeretetének légkörébe állította. Gyermekként és ifjúként ebben a légkörben nevelkedett. Jézusnak olyan szülei voltak, akik szerették egymást.

A teljes és kölcsönös egymásnak ajándékozás és elfogadás atmoszférája által, melyben a két ember él egymással, gyermeküknek olyan életteret biztosítanak, melyben megerősödhet és naggyá válhat. A gyermeknek egyszerűen a javára válik, ha a szülők szeretik egymást.

Akkor is, ha a szülők – a szülői felelősségük tudatában – elhatározták, hogy az elkövetkezendő időkben újabb gyermeknek már nem adnak életet, akkor is a javára válik a már meglévő gyermekeknek szüleik minden egyes nemi egyesülése, mert erősíti a szülők közötti lelki összetartozást.

13. Természetes fogamzásszabályzás: út a még nagyobb szeretethez

A fogamzásgátló tabletta abból a végzetes tévedésből él, hogy egy géphez hasonlóan az ember nemi élvezete bármikor bekapcsolható. Ez helytelen. A nemi élvezet egy életfolyamatba van beágyazva: a férfinak és a nőnek a házasságban létrejövő teljes összetartozásába. És ez az életfolyamat is ismeri – ugyanúgy mint a többi – a ritmus törvényszerűségét.

A természet életéből ismerjük ezt. A természet az éjjel és nappal, a tavasz–nyár–ősz–tél ritmusában él. A ritmust az emberi élet minden területének alkotó elemeként ismerjük. Megvan a munka ideje és a szabadidőé egyaránt. Van az évnek egy része, amikor dolgozunk, és van vakáció, nyaralás is. Ez minden formára érvényes, melyben ember, személyiség tevékenykedik, beleértve a vallási életet is. Ismerjük a papok és szerzetesek szokásait, akik minden hónapban egy napot az elmélkedésnek, az Istenben való elmélyülésnek szentelnek. Ők is ismerik a szellemi és fizikai munka ritmusát, és a megpihenést az imádságban Istennel, akinek egész életüket szentelték. A szellemi dolgozó sem dolgozik pihenés nélkül. Szüksége van alkotó, teremtő szünetekre. A szellemi erőfeszítést nyugalmi időszak követi, és épp ez válik gyümölcsözővé a további szellemi munkában.

Az emberek közötti együttélésben is újra és újra felfedezhetők az ünnepnapok: születésnapok, az évhez kötődő ünnepek mint a karácsony, a húsvét és a többi ünnepnap, melyek változatosságot hoznak az életünkbe. Bármennyire is szeretnek egy gyermeket a családjában, mégis szép,

amikor a születésnapján különösen is megünneplik. Szép megünnepelni a házassági évfordulót még akkor is, ha a házaspár egyébként megtesz mindent szeretettel egymásnak. De nincs értelme az év összes napján házassági évfordulót ünnepelni, ugyanúgy, mint egész évre nyaralni menni.

Különösképpen ott van a ritmusnak igazán nagy jelentősége – hogy még több örömet nyerjünk –, ahol érzéseink élvezetéről van szó. Aki egész nap eszik, annak nemsokára már semmi sem fog ízleni. Aki kivárja a következő étkezést, és beiktat közben egy kis éhségérzetet is, nagyobb élvezettel eszik. Aki az év egy bizonyos időszakában csínján bánik az étellel, különleges örömét leli majd az étkezésekben.

A nemi élvezet esetében még egy dolog tevődik hozzá. Fennáll annak a veszélye, hogy az erős testi átélés közepette a lelki-szellemi összetartozás háttérbe szorul. Így veszik el sok házasságban a nemi egyesülés gazdagsága. Egy pusztán testi történésé degradálódik az együttlét, mely pillanatnyi élvezetet ad, de tulajdonképpen igen szegény.

Aki ezzel szemben periodikusan lemond a testi kielégülésről, megnyeri újra a lelki közelség gyengédségét és örömét. És éppen ez történik, amikor egy házaspár a természetes fogamzásszabályozás útját választja.

Ennek a módszernek a konkrét alkalmazásához utalnék az idevonatkozó irodalomra, mindenekelőtt Rötzer professzor művére: (Dr. Med. Josef Rötzer: Természetes fogamzásszabályozás, Herder)

Ha egy házaspár felelős okból most vagy egyáltalán már nem akar gyermeket, akkor ennél a módszernél le kell mondaniuk a nemi egyesülésről a termékeny napokon. Az olyan házaspárok pedig, akiknek gyermek utáni

vágya eddig még nem teljesült, kihasználhatják a módszer adta lehetőségeket a nő termékeny napjainak felhasználásával.

A természetes fogamzásszabályozás szempontjából tehát fontos, hogy a nő pontosan tudja, hogy mikor következnek ciklusa termékeny napjai. Ez önmegfigyeléssel és hőmérőzéssel egyszerűen és megbízhatóan megállapítható.

A természetes fogamzásszabályozásnak van egy nagy előnye. Egyszer megismerkedtem a vonaton egy jól menő ügyvéddel. Beszédbe elegyedtünk a munkáról. Amikor meghallotta, hogy lekipásztor vagyok, könnyed gúnyos mosollyal megkérdezte: „Igen, az egyház minden előírása mellett ki tud állni?” Megkérdeztem, hogy mire gondol? Azt válaszolta: „Hát arra a dologra a fogamzásgátló tablettákkal kapcsolatban.” Akkor néhány szóval elmagyaráztam neki a természetes fogamzásszabályozás módszerét, majd hozzáfűztem: „Ennek a módszernek van egy külön előnye. Az ember egy hónapban cirka egy hétig nem érintkezhet a társával.” „Mitől előny ez?” – kérdezte ő. Ezt feleltem: „Akkor a férfinek is egyszer legalább gyengédnek kell lennie.” Egy pillanatra elgondolkozott, és így válaszolt: „Igen – igen...” Szinte érezni lehetett, hogyan vizsgálja felül magában a gondolatot és amit ez jelent, aztán regisztrálta: ez tényleg előny.

A természetes fogamzásszabályozás által a házaspár nemi életében bizonyos ritmus alakul ki. Mivel minden hónapban egy röpke hétre fel kell függeszék a nemi életet, ezáltal az egymással való találkozásnak más módja is létrejön. Minden hónapban elkövetkezik a gyengédség időszaka, amikor nagyobb teret engedünk a lelki kapcsolatnak. És épp ez teszi széppé a megújult testi kapcsolatot is majd. Egy fiatal pár, aki a természetes fogamzásszabá-

lyozás útját járja, ezt mondta: Minden hónapban újra megüljük a lakodalmunkat.

Az a nő, akinek a nemi élet tekintetében mindig rendelkezésre kell állnia a férje számára, könnyen kihasználtnak érzi magát. Nem kevés nő szenved ettől. A fogamzásgátló tablettá megterheli a nő önértékelését. Állandóan a férfi rendelkezésére kell állnia. Az a nő pedig, akit a férje a természetes fogamzásszabályozás útján kísér, biztos lehet abban, hogy minden hónapban egy ideig ökörlötte forog a világ. A férje ilyenkor a nagyrabecsülését érezteti vele, és gyengéden viseltetik iránta. Ebben a röpké időszakban mindketten a testi-nemi önmegtartóztatás útján járnak, melyet Isten a nő természete által mutat nekik.

Ez az út az isteni akarat iránti közös odaadás. Isten maga is teret nyer ebben a találkozásban a lemondás által. A teremtés adja meg a hangot. Férfinek és nőnek olyan társsal van dolga, aki meghajol Isten akarata előtt, melyet Isten a természetbe írt bele. Isten akarata konkrétan azt jelenti, hogy megtaláljuk a közelség és a távolság ritmusát a testi egyesülés és az óvatos, elővigyázatos gyengédség között.

A természetes családtervezés a mindig újra egymásnak ajándékozott találkozás kalandjának az útja.

14. A házastársi szexualitás mint a szentség útja

Krisztus két lehetséges életutat mutatott nekünk, melyen Őt követhetjük, és amelyen szentekké válhatunk: a házasság útját és a szüzesség útját.

A szüzesség, mint a szentség útja közismert. Csak az járhat ezen, aki erre meghívást kapott. Mert a teljes ember a férfi és nő kettős egységében él. A férfi és a nő teljes, kölcsönös odaadása és elfogadása a házasságban egy magasabb emberi egységet hoz létre. E kettős egységben élő ember több, nagyobb mint az egyedülálló.

Az emberi létnek erről a tökéletességéről, kiteljesedéséről csak valamilyen különleges okból mondhatunk le. Létezik ilyen ok, Isten szava, amikor Ő így szól egy emberhez: Én magam szeretnék a Te másik feled lenni! Az embert csak Isten hívhatja meg a szûzi életre, amikor olyan erősen akar egygyé válni vele, hogy emberi természetében talál beteljesülésre. Ez a szüzességben élő ember útja az életszentség felé, aki a hétköznapi életben mindig újra a szív megtisztulásának útját keresi. Meg kell tisztulnia az önzéstől és az élvhajhásztól, hogy szabaddá válhasson Isten számára.

A szüzességben élő ember Istennel való egységében erősödik a szeretet áramlása, amely mások felé is igyekszik megnyilvánulni. A szûzi életet élő ember sok gyereknek lesz lelki édesapja és édesanyja, akiket megajándékoz, akiket szolgál. Élete az önmagát ajándékozó szeretet élete, mely a szeretet Istenével való belső egységből fakad.

Ez a kis könyv a házasságban élő ember szentté válásának útját vázolta. Ez abban áll, hogy házaseletükben a

háaspár megvalósítja Isten nagy vízióját: olyan szexualitást, melyben összecseng a szellemi szerelem, az engedelmesség szeretete, a szeretett társ elfogadása, a lelki összetartozás, az érzéki szerelem és a testi odaadás.

Egyszóval: a házasságban megvalósuló nemi egyesülés mint teljes, kölcsönös egymásnak ajándékozás és elfogadás. A házasságban élő ember általa is szentté válik, hogy a természetes fogamzásszabályozás útját járja, és ezáltal azt a ritmust követi, melyet Isten teremtett a női természetben.

Egy háaspár szentté válik a kölcsönös odaadás, egymásnak ajándékozás által, mely mindkettőjük számára egyetlen. Ez azt jelenti, hogy a házasságon kívül lemond mindenről. A szüzességben élő emberhez hasonlóan, aki teljesen és kizárólag Istennek ajándékozta magát, aki önmagát teljesen Isten szolgálatába állítja a lelkek üdvösségéért.

A házasságban élő ember általa is szentté válik, hogy házastársával együtt a gyermekek szolgálatába áll. Nem hagy fel azzal, hogy a házastársi nemi egyesüléssel és a társához való hűséges napi odafordulással a szeretet egységét megteremtse. Ez olyan életteret hoz létre gyermekeik számára, amelyben egészségesen és erőteljesen növekedhetnek.

A házasság nemi aktusában a házasságban élők az emberi lét sajátos magaslatára jutnak fel. Olyan egységet tapasztalnak meg, mely egyébként az emberek között csak nehezen érhető el, miközben önálló egyéniségek maradnak. A házasságban a nemi egyesülés során egységet és önállóságot valósítanak meg egyszerre.

E titokra fény derül a Szentháromságból, a három személyben való egy Istenből. A három isteni személy teljes egység és mégis három önálló személy. Kentenich atya gondolatát követve ezért azt mondhatjuk: „Semmi sem hasonlít jobban Istenre, mint a háaspár, mégpedig a nemi egyesülésük pillanatában.”